

VALTUUSTOALOITE Hyvinvointi- ja terveysryhmä joka kylälle

Kunnalla on lakisääteinen velvoite edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Hyvinvointia edistäviä toimia voidaan nähdä kunnan kaikilla sektoreilla ja hyvinvoinnin ja terveydenedistämistä tehdään yhteistyössä poikkihallinnollisesti paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa.

Rantasalmen kuntastrategian keskeisiä tavoitteita, joihin tähtäämme, ovat kuntalaisten aktiivisuus ja omatoimisuus sekä elävä kunta. Samaan tähtää ajankohtainen hallitusohjelman mukainen Suomi liikkeelle -ohjelma (julkaisutilaisuus 18.6.2024), johon kuntien edellytetään lähtevän mukaan. Yhtenä tehokkaana mahdollistamiskeinona on palvelusetelit, mutta myös vapaa kansansivistystyö. Vapaan kansansivistystyön lain tarkoituksena on elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta edistää ihmisten monipuolista kehittymistä ja järjestää yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Olennaista vapaassa sivistystyössä on, että koulutukseen hakeutuminen on avointa kaikille

Meillä on hyvää liikunta- ja kulttuuritoimintaa taajamassa. TEA-viisarin (Terveydenedistämisasiivisuus) mukaan meillä työikäisten, ikääntyneiden ja liikunta- ja toimintaesteisten liikunta-aktiivisuuden seuranta on 0 ja osallisuusohjelma puuttuu kokonaan. Päivitetty 17.5.2024. Tällöin alueita ja ikäryhmiä voi jäädä katveeseen.

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §:ssä kunnille on säädetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä seuraavanlaisia tehtäviä.

- *Ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan*
- Strategisessa suunnittelussa asetettavat tavoitteet ja määriteltävät toimenpiteet
- *Seurattava asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin (tasavertaisuus)*
- Kunnan on edistettävä hyvinvoinnin ja terveydenedistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.
- Tehtävä yhteistyötä alueella toimivien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhdistysten ja yhteisöjen kanssa

Kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen tuo kansanterveydellistä hyötyä ja kansantaloudellista säästöä kunnalle. Se edistää elinvoimaisuutta (elinvoimaohjelma) ja vireyttä eri ikäisille ja kunnan eri puolilla asuville kuntalaisille tasaveroisesti (osallisuutta ja tasa-arvoisuutta), tukee työikäisten ja lapsiperheellisten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista jaksamista, kun harrastamahdollisuus on työpäivän jälkeen kohtuullisen lähellä ja se tukee varsinkin ikääntyneiden itsenäistä asumista omassa elinpiirissään. Toiminta toteuttaa kuntastrategian tavoitteita yrittämiseen ja työntekoon kannustamisessa ja kestävässä kuntataloudessa ja toiminnalla on työllistävä ja pitovoimavaikutus.

Esitämme, että Rantasalmen kunta lähtee edistämään kunnan eri alueiden ihmisten hyvinvointi- ja terveyden edistämistyötä seuraavin toimenpitein:

- seurattava lasten ja nuorten, työikäisten, ikääntyneiden ja liikunta- ja toimintaesteisten liikunta-aktiivisuutta koko kunnan alueella, laadittava osallisuusohjelma ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin
- jo nyt hyvin toimivat hyte-ryhmät saatava jatkumaan kylillä ja taajamassa ja motivoitava strategian tavoitteiden suuntaisesti uusia osallistujia ryhmiin
- järjestämällä tai mahdollistamalla joka sivukylälle kyläläisten valitsemat hyte-ryhmät ja varaamalla niihin varat joko kansalaisopiston, palvelusetelin, avustuksen, Suomi liikkeelle tai muun rahoituksen muodossa kuntastrategian sekä hyvinvointi- ja elinvoimasuunnitelman mukaisesti.

1.7.2024

Marja Riitta Linnaranta

Veli-Matti Luukkonen

Mirja Repo Ketola

Minja Lääperi